

Algemene beschouwing van de CDA fractie bij de begroting 2015

Voorzitter.

Inleiding

Vaak is de verzuchting te horen dat een prachtig politiek plan geen doorgang vindt omdat 'de emotie de overhand kreeg' of dat onverantwoordelijke populistten inspelen op 'onderbuikgevoelens'. Emotie als de vijand van degelijke politieke ratio of emotie als de smeerolie van de politieke machine. Hoeveel emotie heeft de politiek nodig en wat kan zij verdragen? Voorzitter met deze vraag zijn we in 2010 de algemene beschouwingen ingegaan en we kunnen constateren dat 4 jaar na dato er nog weinig is veranderd. We laten veelal niet de feiten spreken maar laten ons leiden door een aantal populistten die telken male maar weer in staat zijn ons angst aan te praten en we weten maar al te goed dat angst een slechte raadgever is.

“Nederland moet miljoenen terug betalen aan de EU” dit was “Hot news” afgelopen week. De PVV spreekt er schande van. Onze minister president geeft aan, om de emotie maar enigszins te temperen, dit tot op de bodem uit te zoeken. We vergeten er gemakshalve bij te vertellen hoe vaak we geld terug hebben ontvangen. De decentralisaties noodzaken ons om tot herindeling over te gaan. We zijn te klein om deze opgave zelf nog te trekken, doen veel lokale politici ons geloven. Een bijzonder fenomeen: het rijk is van mening dat deze opgave beter door de lagere overheden kan worden opgepakt, wij zitten ja immers dicht bij de burger. Maar wat doen de lagere overheden vervolgens...jawel hoor: we gaan opschalen met als gevolg dat de burger weer op grotere afstand komt te zitten. Ook hier vergeten wij gemakshalve te vermelden wat de burger deze transitie gaat kosten. Tenslotte voorzitter een voorbeeld van lokaal bestuur. Afgelopen jaren is vanuit de lokale politiek veel aandacht gevraagd voor de ontsluiting van Bedum. Terecht wat onze fractie betreft. Een enkele partij ging bij het aandacht vragen voor deze problematiek zover dat er kruisen langs de doorgaande weg werden geplaatst, hetgeen moest suggereren dat er veel dodelijke ongelukken hadden plaatsgevonden. Gelukkig geven de feiten een ander beeld.

Begroting

Net als voorgaande jaren is het college er ook dit jaar weer in geslaagd een sluitende meerjarenbegroting op te stellen. Uit de diverse geplande investeringen blijkt dat er niet enkel op “de winkel” wordt gepast. In het licht van de financieel - economische situatie is dit bijzonder te noemen. De mate van omvang van de bezuinigingen leidt i.t.t. voorgaande jaren tot harde en vervelende keuzes. Dit zijn echter wel keuzes die gemaakt moeten worden. Wij allen hebben een verantwoordelijkheid naar de volgende generaties. De volgende generaties opzadelen met een slechte financiële uitgangspositie kan en mag niet de bedoeling zijn. Daarom is de fractie van het CDA

overtuigd van de noodzaak tot het bezuinigen om in meerjaren perspectief het huishoudboekje sluitend te krijgen. In 2011 hebben wij een omvangrijke bezuinigingsoperatie doorgevoerd, het rijk dwingt ons echter wederom tot pijnlijke keuzes. De decentralisaties en de daarbij behorende rijkskortingen kunnen een groot gat slaan in onze begroting.

Het beleid van de afgelopen jaren is consistent en deugdelijk te noemen en zelfs uitgebreid met aanzienlijke investeringen in wegen en openbare ruimte. In dit kader benoemen wij de reservering van 1 miljoen voor de ontsluiting van Bedum. De afgelopen jaren hebben wij veel projecten kunnen uitvoeren. Het gaat te ver om deze hele lijst te herhalen, echter wij noemen een aantal opvallende zaken: herinrichting Onderdendam, kunstgrasvoetbalveld op het sportcomplex in Bedum, reconstructie en verbetering van de buitenwegen en bermen en last but not least de start van de definitieve voorbereiding voor de ontsluiting van Bedum. Stuk voor stuk projecten waar de CDA fractie zich al jaren voor heeft ingezet. De verwachte tekorten voor de volgende jaren zijn echter t.o.v. de begroting 2014 fors toegenomen, hetgeen ons noodzaakt verder te kijken dan de voorstellen zoals geformuleerd bij de begroting 2014. Deze tekorten kunnen gedekt worden door de bezuinigingsvoorstellen die door het college worden voorgesteld en waaruit de Raad een keuze kan maken. Hier ligt dan ook de uitdaging aan ons hier aan tafel om met tegenvoorstellen te komen.

Voorzitter, wij kunnen instemmen met de hoofdlijnen van de programmabegroting 2015 en de meerjarenraming. Op onderdelen plaatsen wij nog de volgende kanttekeningen.

Programma 0: Algemeen bestuur

De CDA fractie heeft de afgelopen jaren gepleit voor een burgernabij bestuur en een sterke samenwerking met de buurgemeenten. Het CDA is **geen** voorstander van herindeling. Deze zienswijze blijft onveranderd. Wij wachten dan ook met belangstelling de vervolgonderzoeken af.

Zoals reeds eerder aangegeven in de behandeling van de Kadernota vindt de fractie van het CDA het gepast om de internationale betrekkingen eerder af te gelasten. Het CDA is tevreden over de behaalde resultaten van de internationale samenwerking maar ziet hier, net als de overige ontwikkelingen richting de participatiemaatschappij, de mogelijkheid om dit op vrijwillige basis voort te laten bestaan. Het appél van de burgemeester dat dit budget bedoeld is als smeermiddel om de contacten te onderhouden volgen wij niet. Er wordt immers gesteld dat er vele contacten zijn gelegd, deze kunnen (mede door de technologische ontwikkelingen) ook zonder smeermiddel worden onderhouden.

Het college wil de wijkaanpak uitbreiden naar andere wijken, dorpen en buurten. Dit voorstel ondersteunen wij van harte. Wij willen graag dat hieraan een prioriteit wordt gegeven. Eerder is er vanuit onze fractie ook al gepleit voor het eveneens budgettair plussen van deze ontwikkeling, daar staan wij nog steeds achter. Dit mede gezien de positieve ervaringen in Plan Oost.

De terugtrekkende overheid vraagt meer van het maatschappelijk middenveld. Goed is het om te zien dat wij onlangs de prachtige lichtweek hebben meegemaakt. Glorie van weleer weer terug in Bedum. Dit op basis van een particulier initiatief zonder overheidsbemoeienis. Het terugtreden van de overheid vraagt om het loslaten van historisch gegroeide verbintenissen tussen de overheid en de inwoners. Het grootste

gevaar is: historisch gegroeid, hysterisch gehandhaafd. Dit vraagt om omdenken, van ons (als Raad), van u (als College), van het ambtelijk apparaat maar ook van onze inwoners. Wij stimuleren echter de aanzet daartoe en willen daar ook in investeren.

Programma 1: Openbare Orde en veiligheid

De CDA fractie heeft een zorg over de naderende decentralisaties met het oog op de openbare orde. Er wordt op sommige beleidsterreinen fors bezuinigd. Dit levert sowieso al maatschappelijk onrust op. Echter: de bezuinigingen in het sociale domein treffen één op één onze medeburgers, waarvan het ook nog vaak de meest kwetsbare groep betreft. Graag wensen wij dat het college extra aandacht schenkt aan de maatschappelijke onrust met het oog op de decentralisaties.

U geeft aan dat het aardbevingsdossier veel inzet van de gemeente vraagt. In hoeverre worden deze kosten betaald door de veroorzaker van de bevingen? Daarnaast hebben veel inwoners het gevoel dat er veel gesproken wordt maar dat er nog weinig concreets gebeurt. Er is sprake van willekeur bij de afhandeling van de klachten. Het kan toch niet zo zijn dat diegene die de grootste mond heeft het meeste eruit sleept? De reorganisatie van de brandweer heeft in 2014 geleid tot € 60.000,- aan extra kosten. Zoals eerder bepleit door het CDA, moeten we voorkomen dat deze organisatie zich verder gaat vergroten. Kan het college aangeven hoe zij hierop gaan toezien?

Programma 2; verkeer, vervoer en waterstaat

Bereikbaarheid is een belangrijk speerpunt van onze fractie. Het afgelopen jaar is de discussie rondom een verbeterde ontsluiting van Bedum voorlopig afgerond en hebben wij ingestemd met de oostelijke ontsluiting. Inmiddels is de voorbereiding in volle gang en staat de besluitvorming in december gepland. Kan het college aangeven of er inmiddels veel zienswijzen zijn ingediend bij de provincie en kan het college aangeven hoe het tijdspad er verder uit ziet?

Helaas is het transferium bij het station niet doorgaan. Ons inzien is dit een gemiste kans voor een dorp dat graag een regiofunctie wil hebben.

In 2013 hebben wij opgeroepen om in lijn met de CDA Statenfractie de verdubbeling van de Eemshavenweg te onderzoeken. Wij zijn content dat er inmiddels gesprekken hierover zijn opgestart.

T.a.v. de uitbreiding recreatieve fiets en wandelpaden spreekt u weinig ambitie uit. Diverse malen heeft de CDA fractie u ideeën aangedragen. Mede gelet op het feit dat er steeds meer nadruk wordt gelegd op voldoende beweging en gezond oud worden zou uitbreiding van onze fiets en wandelpaden meer dan welkom zijn. Wij reiken u graag nog eens het overzicht aan die wij destijds gepresenteerd hebben.

Diverse bermen in het buitengebied zijn afgelopen jaar verhard met betonstroken. Afgelopen jaar heeft onze fractie gepleit ook voor verharding van de Ellerhuizerweg. Wij zijn content dat ook deze wens in vervulling is gegaan.

U kunt op onze steun rekenen naar verder onderzoek voor de uitbreiding van de verharding van de bermen.

De toestand van de kademuren en beschoeiingen heeft u laten onderzoeken. Kunt u al inschatten wat de verwachte kosten zijn op korte en evt. langere termijn?

Programma 3: economische zaken

In 2002 heeft de fractie van het CDA haar visie over een vitaal centrum, met de titel : een centrum met 2 polen en een aantrekkelijk tussengebied gepresenteerd. Tussen deze 2 koopcentra bevindt zich een uniek stuk van Bedum : de Molenweg en Boterdiep ZZ doorsneden door het Boterdiep. 2 koopcentra met een uniek sterk zuigend tussengebied dat essentieel is om de consument van het ene naar het andere gebied te geleiden.

In dit tussengebied vinden jaarlijks terugkerende evenementen plaats, zoals o.a. de wielerronde, mooi Bedum, diverse braderieën en onlangs tijdens lichtweek: Wipe Out.

” Vrije tijd en toerisme kunnen meer leveren aan een groeiend aandeel in de Nederlandse economie; ze leveren ook inspiratie voor en investeringen in ruimtelijke kwaliteit”. Een citaat uit het rapport van “Groeten uit Holland”. Hierin wordt aangegeven dat sport en entertainment, kunst, cultuur, natuur en recreatie snel groeiende sectoren in de economie zijn. Eventuele investeringen verbeteren de kwaliteit van de woon, werk en recreatieomgeving en helpt bij het realiseren van goede ruimtelijke condities. Dit tussengebied verdient een upgrade. Als extra stimulans om te komen tot een fraai en aantrekkelijk tussengebied komen wij met het voorstel om een “hoogholtje” te plaatsen, tussen de Molenweg en Boterdiep ZZ. Een eerder uitgesproken wens: camperplaats parkeerplaats sluit hier mooi bij aan. Wij vragen het college dit idee nader te onderzoeken.

Kan het college ons informeren over de huidige stand van zaken over het door Friesland Campina aangewezen uitbreidingslocatie?

Het revitaliseren van de entree van Bedum tot aan de woonschepen staat al langer op de agenda en vergt meer tijd om tot een goede planvorming te komen. Wat ons betreft wacht u niet te lang met het opnieuw inrichten van de rotonde bij de entree van Bedum en laat u deze adopteren door een “groene” ondernemer”.

Programma 5: cultuur en recreatie

Sport is essentieel bij de ontwikkeling van de mens. Wij mogen ons gelukkig prijzen met een gemeente die op dit terrein veel te bieden heeft. Diverse sporten kunnen in onze gemeente worden beoefend. De CDA-fractie is dan ook een voorstander om deze voorzieningen op peil te houden voor een acceptabel “gebruikerstarief”.

Muziekschool en bibliotheek hebben belangrijke functie in onze maatschappij. CDA volgt de ingezette lijn van het college m.b.t. de muziekschool. We zien graag dat de wethouder ons van de voortgang gesprekken op de hoogte houdt.

Er is de afgelopen tijd al veel gedaan aan het groen beleid. Toch hebben wij ook afgelopen seizoenen weer gezien dat de natuur regelmatig de gemeente de baas is. Wij willen er nogmaals voor pleiten om het areaal snipper groen te verminderen of af te stoten en bij de (her) inrichting nog meer aandacht voor onderhoudsarm groen en

bestrating en wegaanleg. Het CDA heeft in eerder verband reeds aangegeven voorstander te zijn voor een ruimer budget voor de omvorming van groen.

De fractie van het CDA ondersteunt de zienswijze van het college t.a.v. de VVV de Poort naar Groningen. Een ondernemersplan en dito begroting zal leidend zijn voor voortzetting subsidie.

Programma 6: sociale Voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening

De fractie van het CDA heeft een grote zorg over de financiële haalbaarheid van de decentralisaties. Daarom wensen wij ook maximaal geïnformeerd te worden over het verloop van de budgetten mbt de decentralisaties. Het is gewoonlijk dat u ons informeert bij de voorjaars- en najaarsnota. Gezien echter de grote financiële risico's wensen wij maximaal geïnformeerd te worden. Wij stellen daarom voor dat u ons 2 maandelijks (6x/jaar) informeert over de financiële ontwikkelingen zodat wij tijdig overzicht hebben over de risico's voor Bedum.

Daarnaast wensen wij graag een doorkijkje te krijgen in de ambtelijke organisatie. Is uw organisatie klaar voor de decentralisaties? Over de beleidsplannen en verordeningen zijn wij recent geïnformeerd, daarover komen wij nog te spreken. Kunt u aangeven of de uitvoering hiervan ambtelijk zijn beleg kan krijgen?

De verminderde bezuiniging op de peuterspeelzalen ligt in lijn met hetgeen het CDA heeft voorgesteld.

Het idee achter de decentralisatie van de jeugdzorg is het inzetten op voorkoming van de doorstroming naar duurdere vormen van jeugdzorg. De fractie van het CDA ziet hier uitdrukkelijk een rol voor het maatschappelijk middenveld en wenst daarom ook inzet op het leggen van verbindingen met sportverenigingen / bedrijven / kerken / etc. Hier kan met door middel van vroegsignalering een goede impuls geven aan de preventie van duurdere jeugdzorg.

Sociaal isolement moet worden voorkomen. Werk is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Het CDA zal zich de komende jaren inzetten op en steun geven aan maatregelen die bijdragen aan de versterking van ons economisch klimaat. Onder het motto "niet aan de kant blijven staan" wil onze fractie dat ook de mensen die geen deel uitmaken van dit arbeidsproces aan het werkproces kunnen deelnemen.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Binnenkort wordt begonnen met het grootschalig vervangen van de openbare verlichting. Zoals besproken wordt er in de nieuwe situatie ook gebruik gemaakt van LED verlichting. Nu is uit recent onderzoek gebleken dat bij grootschalig gebruik van LED verlichting er heel veel insecten wordt aangetrokken tot gevolg heeft dat hier ook weer dieren op af komen die de insecten weer als voedsel hebben. Kunt u ook aangeven of dit ook nog gevolgen heeft voor de gemeentelijke habitat?

Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wij hebben kunnen lezen dat u voornemens bent om via de dialoogtafel energiebesparing te realiseren voor woningen. Uit de communicatie die tot nu toe is gedaan geldt dit alleen voor woningen waar al een schade aan is geweest door de bevingen. Daarnaast valt het op dat wij als Bedum niet meedoen met regionale

acties zoals onlangs bleek met de watertonnen acties van diverse naburige gemeenten. Ook kan de gemeente los van de dialoogtafel zelf ook een proactieve houding aannemen en eventueel samen met lokale bedrijven duurzame energie promoten cq een inkoopcollectief organiseren.

Programma 9 Financiën

Algemeen

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota waren de voortekenen al aanwezig dat om een sluitende begroting te kunnen opstellen alle zeilen moesten worden bijgezet. Het college is daar in geslaagd en als wij dit afzetten tegen de problemen van omliggende gemeenten dan kunnen wij concluderen dat wij het als gemeente goed doen. De programmabegroting is nog steeds ambitieus te noemen. Een aantal zaken hebben een aanvang genomen en een aantal zijn in de planning opgenomen.

Bezuinigingen:

Om een sluitende begroting te maken is bij de voorjaarsnota voorgesteld om bezuinigen door te voeren. De fractie stelt voor om de subsidie voor de internationale betrekkingen te schrappen, de bijdrage voor de rekenkamercommissie te verlagen tot €4.500,- en welzijn met € 10.000,- verder te korten. Als wij hierbij de doorbelasting van de uren ten laste van de aardbevingen optellen kan de aangekondigde verhoging van de OZB achterwege blijven kan er ruimte gecreëerd worden voor het realiseren van het Hoogholtje.

Ten slotte,

In het verkiezingsprogramma 2014-2018 van het CDA, staat helder omschreven wat de visie van het CDA is op o.a. de thema's: werk, bereikbaarheid, wonen, sport en omgeving. Voor deze punten zal de CDA-fractie zich blijven inzetten.

De fractie van het CDA bedankt het college en coalitievormende partijen voor de constructieve samenwerking en het ambtelijke apparaat voor hen getoonde inzet.

Het CDA wil ook het komende jaar weer een luisterend oor en open oog hebben voor de burgers. De betekenis van het Evangelie inspireert ons daarbij in de vertaalslag naar ons politiek handelen. Boven alles vertrouwen wij hierbij op onze Heer, die ons hierbij elke dag wil helpen.